

ENVER AYSEVER

Sesini
Kaybeden
Adam

Enver Aysever, İstanbullu. Nisan ve Dobi'nin babası. Gazetelerde köşe, dergilerde deneme ve oyunlar yazdı. Yönetmenlik yaptı, sahneye çıktı, ekranda sorular sordu. Edebiyat hem tutkusu hem mesleği oldu.

Kitapları

Renkler Cumhuriyeti, Geç Kalmış Romantik, Bir An Bin Parça, Nasıl Yazar Olunur, Edebiyat Ölmelidir, Bir Senti Kendince Anlatmak /Ataköy, Nisan'a Mektuplar, Yaralısın Türkiye, Ayrıntıdaki Şeytan, Cumhuriyet Senin İçin (Orhan Gökdemir'le), Yazgıcılar, Bu Roman O Kız Okusun Diye Yazıldı, Aykırı Sorular, Kişisel Direniş Kitabı, Yazmak Güzel Şey Be Kardeşim, Sentimize Sağanak Aşk Lazım, Gece Bekçisinin Rüyası, Elli Yaşa Buruk Günce 46, Elli Yaşa Buruk Günce 47, Elli Yaşa Buruk Günce 48, Elli Yaşa Buruk Günce 49, Elli Yaşa Buruk Günce 50, Tepeden Tırnağa İsyân Nâzım Hikmet, Dostlar Kitabı, Öyle Bir Eylül Yok Artık, Gölgen Zamanın Penceresinde.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Bu Roman O Kız Okusun Diye Yazıldı
Kişisel Direniş Kitabı
Bir An Bin Parça
Yaralısın Türkiye
Yazgıcılar
Aykırı Sorular

Yazmak Güzel Şey Be Kardeşim
Gece Bekçisinin Rüyası
Tepeden Tırnağa İsyân Nâzım Hikmet
Dostlar Kitabı
Öyle Bir Eylül Yok Artık
Gölgen Zamanın Penceresinde

SESİNİ KAYBEDEN ADAM

Yazan: Enver Aysever

Editör: Sema Çubukçu

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Mart 2024 / ISBN 978-625-6666-13-9

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Sesini Kaybeden Adam

Enver Aysever

DOĞAN KİTAP

Nisanıma...

DOĞAN KİTAP

Bir tekne her zaman düşüncelidir.

Melih Cevdet Anday

DOĞAN KİTAP

5 Temmuz, Çarşamba. Sabah sesim tamamen gitti. İki günden beri ağır baş ağrısı çekiyordum. Sesim kayboldu, ilk kez onsuz kalmanın ne anlama geldiğini fark ettim. O güne dek en çok gereksinim duyduğum uzvum bana veda etmiş, ses kaslarımdan biri felç olmuştu. Her uzuv önemli elbette, şöyle düşünün; balerinin bacağınyı yitirmesi türü bir öncelikten söz ediyorum. Yaşam boyu sadece okumak, yazmak, konuşmakla ilgilendim. Artık sesim çıkmıyor, iyi de bu bir son mu sahiden? Yani “anlatıcı” olmanın sonu değil belki ama anlatma gücümün en önemli silahlarından birini yitirdim.

İnsan başkalarının başına gelenlerden çıkarım yapmaz, ders almaz. Aldığını sanır, kimi ibret diye bir şey uydurur ama bu mümkün değildir. Kanser olmadan kanserlinin ruh halini bilemeyiz, ileri yaşlarda ölümün kapısında olmanın da ne anlama geldiğini bilemeyiz. Bacağı kesilmek zorunda olan depremzedeyi kavrayamayız, aniden çıkıp gelen bir hastalığın hızla gözümüzü kör etmesi üstüne sadece uyduruk fikirler üretiriz. Hatta panik bozukluğu olan kimseleri bile “Her şeyi kendin yapıyorsun!” diyerek, bir de ilave sıkıntıya sokarız. Başka tür deneyimler için de benzer örnekler verilebilir. Örneğin Alzheimer olan biri için artık bilinç yoktur. Oysa tüm çevre onu görür, bilir, acısını kavramaya çalışır. Bu tür hastalıklarda eşlik etmek zorunda kalanları da irdelemek gerekir.

Hasta bakmak güçtür, yaşlıyla yaşamak güçtür, koşullara akıl yürütemeyiz. Elbette değişen koşullar, yaş ve çevre unsurları da korku üretir. Oturduğunuz evin belirsiz bir zamanda olacak bir depremde yıkılma ihtimali yüksektir, bunu bir Japon anlayamaz.

Konuşmadan yaşamak mümkün müdür? Salt ses çıkararak mı konuşulur ya da dil ses çıkarmakla yakından ilgili midir? Alışkanlıklar da var elbette, sizin susmanıza alışkın olmayan çevre yadırgayınca, ortaya yeni bir iletişim biçimi çıkar mı? Sağır, dilsiz olmak ile bir gün aniden sesini kaybetmek arasında benzerlik var mıdır? Bir de sesinizin kalıcı olarak sizi terk etmediğini bilerek, süreci yönetmeniz icap edebilir. Çevrenize el işaretleriyle dert anlatmaya çalışmak gerekebilir. Kişisel anlatılar önemlidir.

Bu otobiyografik anı-romanı kişisel gelişim çağı zırvalığına katılmak için yazmıyorum. Kimseye örnek olmak gibi bir niyetim yok, içinde başarı öyküsü de yok. Yazmak istiyorum ve hastaneden çıkıp kafamı ilk kaldırdığım an, yani 6 Temmuz Perşembe günü, çalan telefonlar eşliğinde, elbette açmıyorum, saat 11.00 sularında yazmaya başlıyorum. Umberto Eco'ya "Neden roman yazıyorsunuz?" diye sorduklarında, "Canım istediği için" demişti. Benim gerekçem de bu. İçine düştüğüm çukurdan böyle çıkarım, bu tedavinin parçası olur ve iyi gelir ya da sanatçı hangi koşulda olursa olsun yazar gibi bir gerekçem de yok. Merak edenler okur, etmeyenler okumaz. Çok satanlar listelerinde görünmeyi de önemsedim bir zaman, geçti gitti. Sesim olmadan ikinci günüm. Günce yazmaya da niyetim yok. Romancıyım, kuralsız roman yazdım hep, yine bunu yapıyorum. İlla öğüt vermek gerekirse, bir işi sevdiğimiz, istediğimiz için yapmak zevklidir. Ben de bulanık, her yanı abartılı günlerden geçerken bunu yapıyorum. Gözüm görüyor, kulağım işitiyor, elim işliyor; şimdilik evet! Çünkü bir ders aldım, hep bu olanaklara sahip olamayabilirim. Ayrıca bilinç de terk edebilir. Aklım başımdayken sevdiğim işi, yazmayı sürdüreceğim.

Ciddi entelektüel meselelerin içinde elli yaşımı taçlandır-
mak isterken oldu her şey. Nedir bu meseleler, “zaman” üstüne
okuyordum; “varlık” ve “bilinç” üstüne iyice yoğunlaşmışım.
Gerçekten herhangi bir meseleye, düşünceye, ideolojiye adan-
mış yaşam sürmek tüm açmazlara yanıt olur muydu, bu soru
kafamda dönüp duruyordu. Erdal Öz 12 Mart Mamak zinda-
nında fırsat bulup Deniz Gezmiş’in yanına gider. Kısa süre
sonra infaz gerçekleşecektir. Gezmiş’in yatağında Orhan Ke-
mal romanı görünce şaşırır. Bir insan idam öncesi, hâlâ neden
okur? Yanıtı *Gülüniün Solduğu Akşam*’da var. Bana kalırsa herke-
sin kendi yanıtı olur bu durum karşısında. Bir ömür kısa ya da
uzun mutlaka sorguyla geçmelidir, saman gibi bin yıl yaşamak-
tansa kısacık zamana iz bırakacak işler koymak gerekir. Ben
böyle düşünüyorum ama doğru mu değil mi, bilemem. Birinin
şu boktan kalabalıklar için ölmeyi saçma bulmasına ne deme-
li? Uzun tartışmadır bu. Sonsuz kumsalda kum tanesi olmanın
sıradanlığını bilmek erdem sayılır mı, yoksa tersine bunu bilip
isyan etmek midir var olmak?

Bir de kişinin kendi dahil, herhangi birine tam anlamıyla
dürüst olması mümkün mü, diye sorup duruyordum. Ar-
dımında hayli kalabalık düşlerle renklenmiş, mücadele dolu
bir geçmiş bırakarak vardım bugünlere. Açıkçası, şımarık bir
döneme girdiğimi hissediyordum için için. Ülkenin içinde

bulunduğu açmaza rağmen mücadele ederken, yeni evime, denize yakın olmanın sevincine kapılmışım. Keyfim hafiften yerindeyse iki tek parlatmak da zevkliydi elbette; bir yanı böyleydi.

Salgın zamanı sanırım büyük çoğunluk iç hesaplaşma yapmıştır. Nereden geldim, nereye gidiyorum, bunca para kazandım ama ne işe yarıyor türü sorular havada uçuşuyordur. Soruları çoğaltmak mümkün. Meşrebine uygun biçimde yanıt verir insan. Düşünürler bu tür soruları, ortada herhangi bir sebep yokken üretirler. Edebiyat iyi vakit geçirmek için olduğu kadar, sorulara soru katmak için de yararlıdır. Yaşam durduğumuz yere göre pek katlanılabılır bir uğraş değil. Uğraş sözcüğünü bilerek seçtim. Kendine ait olanı meşru kılmak, sahici, ikna edici kılmak için mutlaka dayanak bulmak gerekmez. Hep söyledim, “İyi yanıtlarım olmayabilir” ama “Çok iyi sorularım var” diye! Düşünmek soru sorma yetisidir.

Üniversiteden felsefe hocam Cengiz Çakmak’la radyo programlarım sürecinde yeniden tanıştık sanki. Meğer her akşam “Yolcu Yolunda Gerek” programımı dinliyormuş, yayınlara konuk olmaya başladı, müthiş lezzetli oldu programlar. Bir gün yayın sonrası, “Kimi görsem sana gıcık oluyor, bu çok iyi, bu yüzden ben seviyorum seni. Bir tür Sokrates tavrı bu. Sen yaşadığın şehrin yabancısıydın” dedi. Şımardım elbette. Ekledi; her gün şehri dolaşan Sokrates’in yaptığını, radyo yayınlarıyla sürdürdüğümü söyledi. Felsefe yapmak bu demek; sormak, soruları çoğaltmak, yanıtlara yenik düşmeden, kendini asla ikna etmeden devam etmek sormaya.

Sesim şiiirsiz bir dünyada kayboldu.

Dünyaya hangi dönemde, hangi coğrafyada, ne tür koşullarda geleceğimize karar veremeyiz. Ancak nasıl yaşam süreceğimize, geçen süreci nasıl dolduracağımıza olanaklar dahilinde hükmedebiliriz. Elbette varoluşçular gibi, hiçlik üstüne düşünüp, yenilerek intihar etme hakkımız da var. Lakin bunu yapmıyoruz, doğamız buna uygun değil, bir biçimde tüm hayvanlar yaşama tutunuyor. Yaşama inadi ciddi mesele. Yokluk, açlık, savaş, sakatlık, mahpusluk ne olursa olsun yaşam direncini kırmaya yetmiyor, o zaman “umut” kavramı çıkıyor karşımıza ve diyoruz ki: “Gelecek güzel günler var!”

Boğaz ağrısıyla başlayan, teşhisi zor ve acı verici bilinmez bir hastalık yüzünden konuşamayan Enver Aysever’in yazma tutkusunun ürünü bir kitap:

Sesini Kaybeden Adam.

Bu metin, sesi, şiiirsiz bir dünyada kaybolan bir Radikal Tahammülsüz’ün hastane güncesi olarak da okunabilir, hayatla bir hesaplaşma olarak da...

